

Såtidpunkter, sorter och utsädesmängder i renkavleproblematiken

Växjö 3 december 2014

Anders TS Nilsson
Inst. för biosystem och teknologi
SLU, Alnarp
anders.ts.nilsson@slu.se
040 415270, 0727 415270

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Presentation

Renkavle - biologi och integrerad bekämpning

Projekt

Försöksupplägg

Resultat

Diskussion

Slutsatser - tillämpning

A close-up photograph of young grass seedlings growing in dark, moist soil. The soil is dark brown and appears to be clumpy. The grass blades are thin and green, with many small, clear dew drops clinging to them. The overall scene is a natural, outdoor setting, likely a lawn or garden bed.

Renkavle

Ettårigt gräsogräs
Främst höstgroende
Stor fröproduktion
Fröbank

Renkavle

**Ettårigt gräsogräs
Främst höstgroende
Stor fröproduktion
Fröbank**

**Ökande problem
höstsådda grödor
reducerad jordbearbetning
få ogräsmedel
herbicidresistens
gynnsammare klimat**

Allmänna principer för integrerat växtskydd bilaga III

Förebyggande åtgärder ska användas i första hand

I första hand icke kemiska metoder

Om möjligt begränsad/reducerad användning av bekämpningsmedel

Använda resistensstrategi där det är möjligt

Integrerad ogräsbekämpning (IWM) av renkavle - *möjligheter*

Varierad växtföljd – inkludera vårsådda grödor
undvika ensidig stråsädesodling

Anpassad jordbearbetning – inkludera plöjning i växtföljden

Anpassad såtidpunkt – groningsvila
utnyttja "falsk såbädd"

Ökad konkurrens från grödan – sortval
- utsädesmängd
- såtidpunkt

Varierad herbicidanvändning – resistensstrategi
- undvika högrisk herbicider i högrisksituationer

Användning av alternativ till kemisk bekämpning

Projekt - Renkavle och andra gräsogräs

Mekanisk och integrerad bekämpning av renkavle, *SLF*

Strategier emot herbicidresistens hos renkavle (*Alopecurus myosuroides* Huds.), *Jordbruksverket, Partnerskap Alnarp, Bayer*

Bekämpning av renkavle (*Alopecurus myosuroides* Huds.) genom olika integrerade odlingsåtgärder, *Jordbruksverket*

Uthållig kontroll av gräsogräs – renkavle *NJ-fakulteten*

Beslutsstöd för kontroll av gräsogräs, baserat på samlad analys och modellering av renkavleförsök *Ansökan SLF*

Kvantifiering av gröningsvila – ett verktyg för integrerad bekämpning av renkavle *Ansökan SLF, Jordbruksverket*

Kontroll av åkerven genom ogräskonkurrerande åtgärder *Ansökan SLF, Jordbruksverket*

Bekämpning av renkavle genom olika integrerade odlingsåtgärder

Försöksupplägg

- *material och metoder*

3 försök 2013 – 2014

Ormastorp, Kattarp och Mossheddinge

Bekämpning av renkavle (*Alopecurus myosuroides* Huds.) genom olika integrerade odlingsåtgärder

Försöksupplägg

Odlingsåtgärder

2 såtidpunkter

tidig/normal och normal/sen (2-3 veckor senare)

2 sorter

normal sort och sort med hög ogräskonkurrens

2 utsädesmängder

normal och förhöjd

	Ormastorp	Kattarp	Mossheddinge	genomsnitt
Såtidpunkter	8 sep 21 sep	20 sep 8 okt	14 sep 4 okt	14 sep 2013 1 okt 2013
Sorter	Kranich Ellvis	Kranich Ellvis	Kranich Julius	
Utsädesmängder	300 kärnor/m ² 400 kärnor/m ²	300 kärnor/m ² 400 kärnor/m ²	166 kg/ha 220 kg/ha	

Försöksupplägg

Odlingsåtgärder

2 såtidpunkter tidig/normal och normal/sen (2-3 veckor senare)
 2 sorter normal sort och sort med hög ogräskonkurrens
 2 utsädesmängder normal och förhöjd

Låg
Hög

	Ormastorp	Kattarp	Mossheddinge	genomsnitt
Såtidpunkter	8 sep 21 sep	20 sep 8 okt	14 sep 4 okt	14 sep 2013 1 okt 2013
Sorter	Kranich Ellvis	Kranich Ellvis	Kranich Julius	
Utsädesmängder	300 kärnor/m ² 400 kärnor/m ²	300 kärnor/m ² 400 kärnor/m ²	166 kg/ha 220 kg/ha	

Kemisk ogräsbekämpning

Obehandlad kontroll

Höstbekämpning

Vårbekämpning

Höst- och vårbekämpning

	Höst	Vår
Obehandlad kontroll	-	-
Höstbekämpning	1,25 l Cougar per ha	
Vårbekämpning	-	0,9 l Atlantis OD + 0,5 l Renol per ha
Höst- och vårbekämpning	1,25 l Cougar per ha	0,9 l Atlantis OD + 0,5 l Renol per ha

Tabell 1. Försökens ingående behandlingsled, deras förkortning och odlingsåtgärder.

T = såtidpunkt, S = sort och U = utsädesmängd.

Led	Förkortning	Såtidpunkt	Sort ogräskonkurrens	Utsädesmängd bestånd
A	T1S1U1	tidig/normal	normal	normal
B	T1S1U2	tidig/normal	normal	förhöjd
C	T1S2U1	tidig/normal	hög	normal
D	T1S2U2	tidig/normal	hög	förhöjd
E	T2S1U1	2 veckor senare	normal	normal
F	T2S1U2	2 veckor senare	normal	förhöjd
G	T2S2U1	2 veckor senare	hög	normal
H	T2S2U2	2 veckor senare	hög	förhöjd

Ogräskonkurrens "Potential"

T1S1U1

lägst

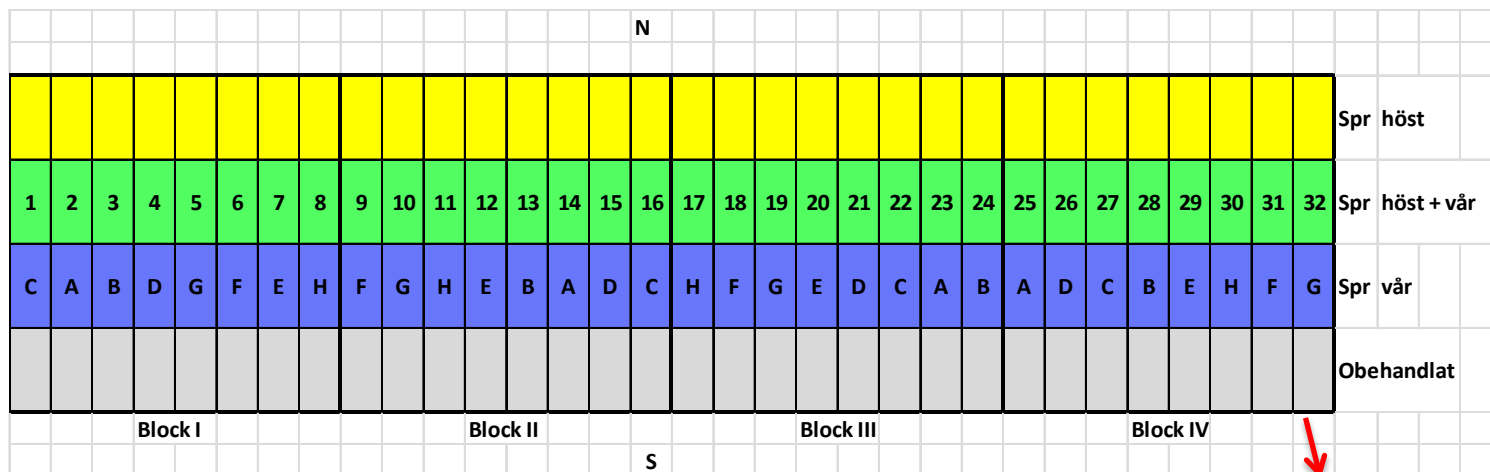
T2S2U2

högst

FÖRSÖKSUPPLÄGGNING

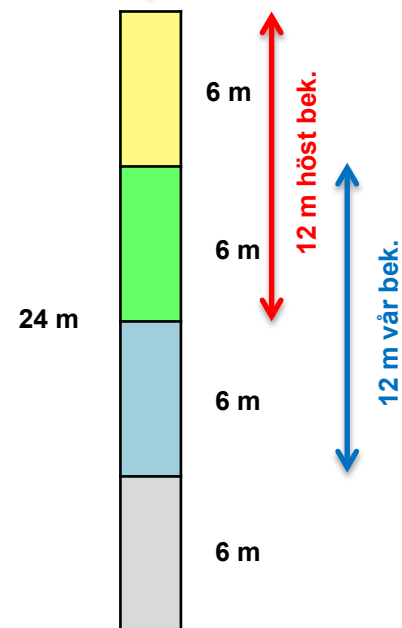
Integrerad bekämpning av renkavle i höstvet

Kattarp Fleninge

Led	Sådd	Sort	Utsädesmängd	Ogräsbekämpning
A	20 sep 2013	Ellvis	300 kärnor/m ²	Bek höst 25 sep 2013 Cougar 1,25 l/ha
B	20 sep 2013	Ellvis	400 kärnor/m ²	Bek vår 16 apr 2014 Atlantis OD 0,9 l/ha + Renol 0,5l/ha
C	20 sep 2013	Kranich	300 kärnor/m ²	
D	20 sep 2013	Kranich	400 kärnor/m ²	
E	8 okt 2013	Ellvis	300 kärnor/m ²	
F	8 okt 2013	Ellvis	400 kärnor/m ²	
G	8 okt 2013	Kranich	300 kärnor/m ²	
H	8 okt 2013	Kranich	400 kärnor/m ²	

Rutstorlek 2 x (6+6+6+6) = 2 x 24m

Höst bek.

Höst o vår bek.

Vår bek.

Obehandlat

FÖRSÖKSUPPLÄGGNING

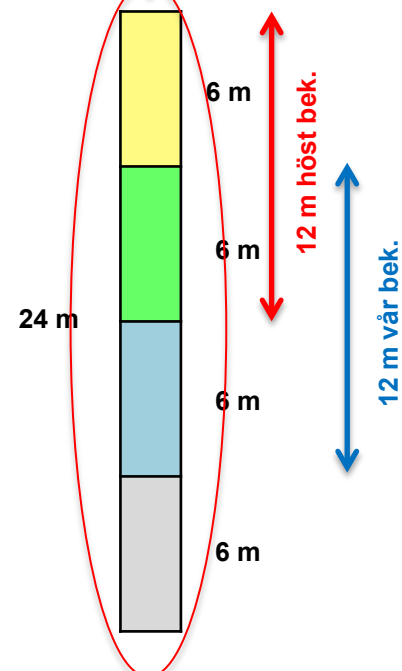
Integrerad bekämpning av renkavle i höstvet

Kattarp Fleninge

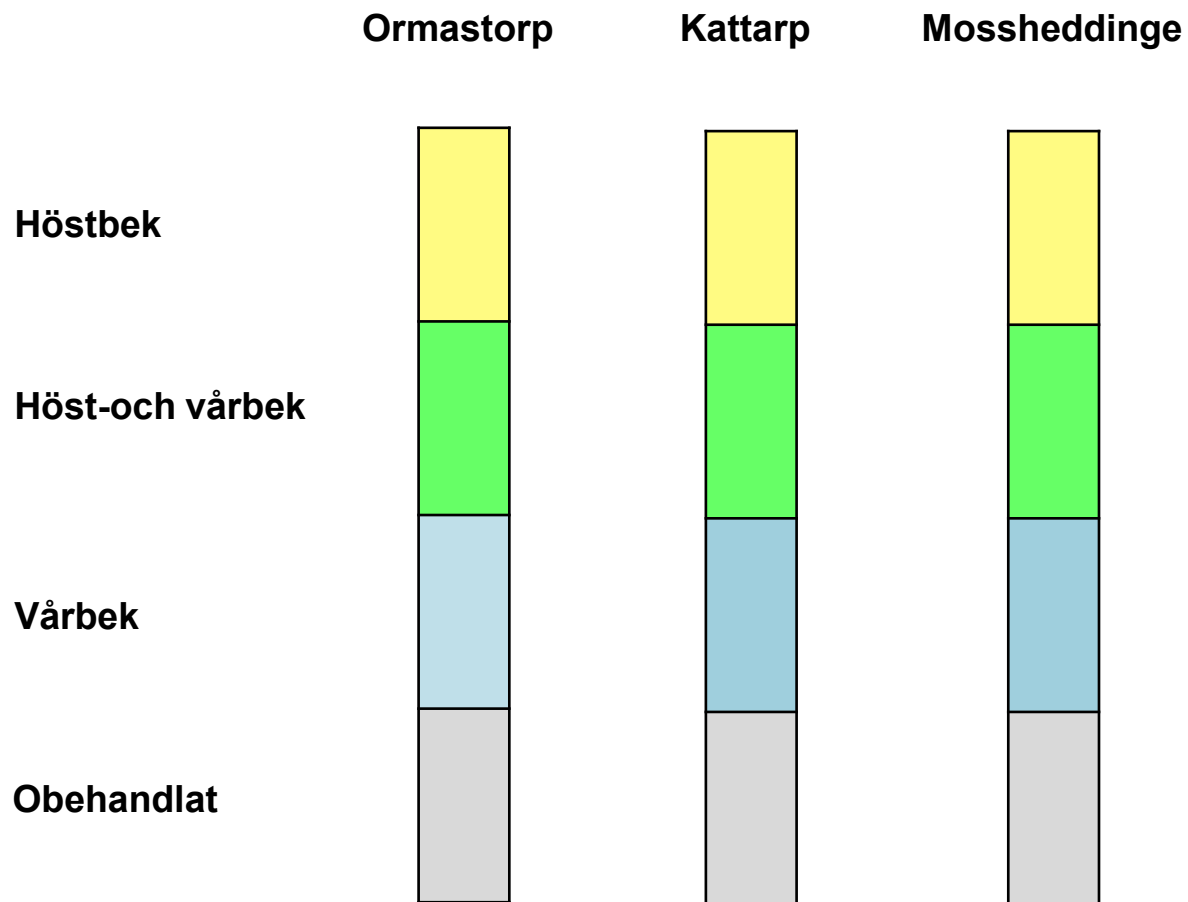
N																																
																															Spr höst	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	Spr höst + vår
C	A	B	D	G	F	E	H	F	G	H	E	B	A	D	C	H	F	G	E	D	C	A	B	A	D	C	B	E	H	F	G	Spr vår
																															Obehandlat	
Block I								Block II								Block III								Block IV								
S																																

Led	Sådd	Sort	Utsädesmängd	Ogräsbekämpning
A	20 sep 2013	Ellvis	300 kärnor/m ²	Bek höst 25 sep 2013 Cougar 1,25 l/ha
B	20 sep 2013	Ellvis	400 kärnor/m ²	Bek vår 16 apr 2014 Atlantis OD 0,9 l/ha + Renol 0,5l/ha
C	20 sep 2013	Kranich	300 kärnor/m ²	
D	20 sep 2013	Kranich	400 kärnor/m ²	
E	8 okt 2013	Ellvis	300 kärnor/m ²	
F	8 okt 2013	Ellvis	400 kärnor/m ²	
G	8 okt 2013	Kranich	300 kärnor/m ²	
H	8 okt 2013	Kranich	400 kärnor/m ²	

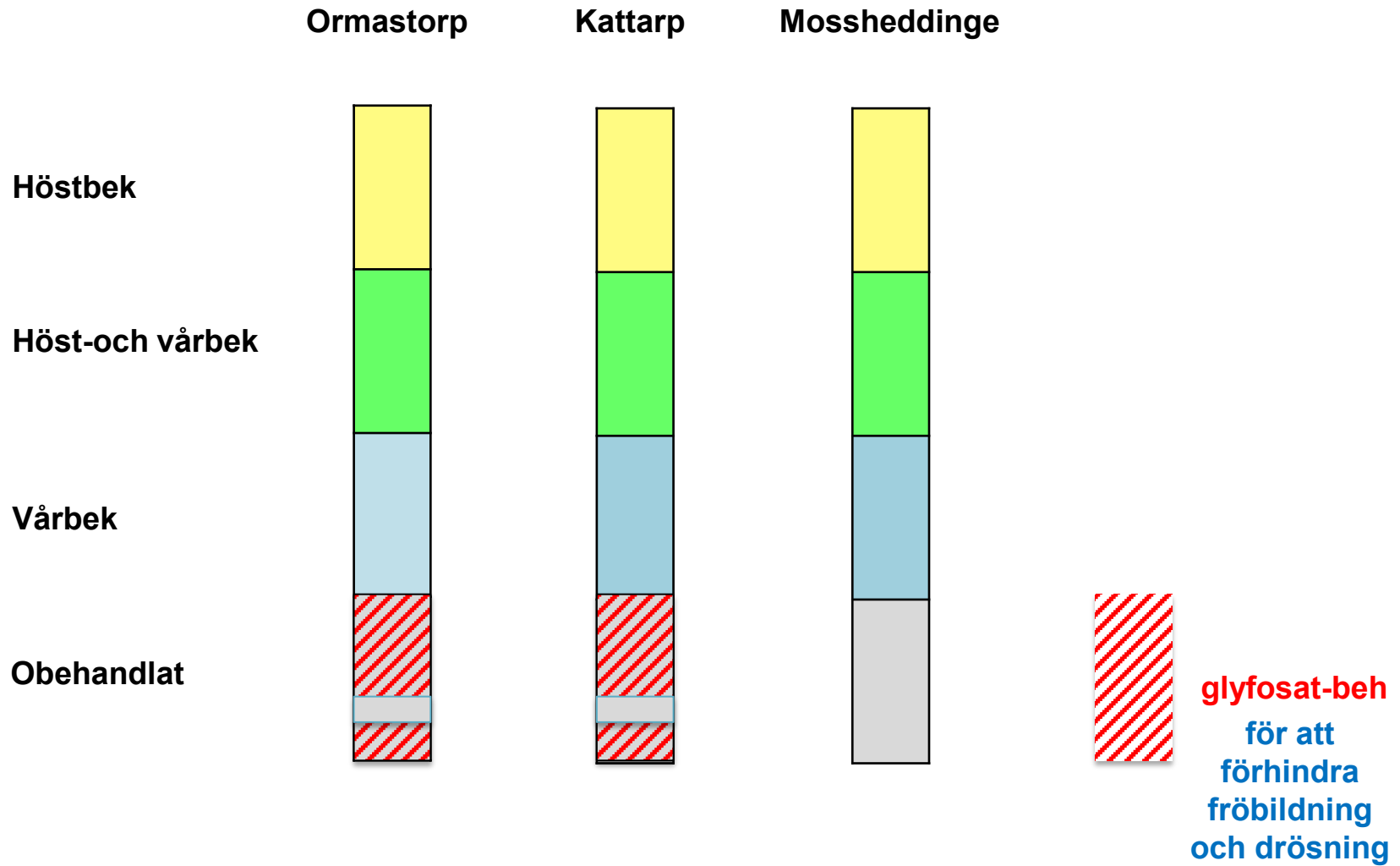
Rutstorlek 2 x (6+6+6+6) = 2 x 24m

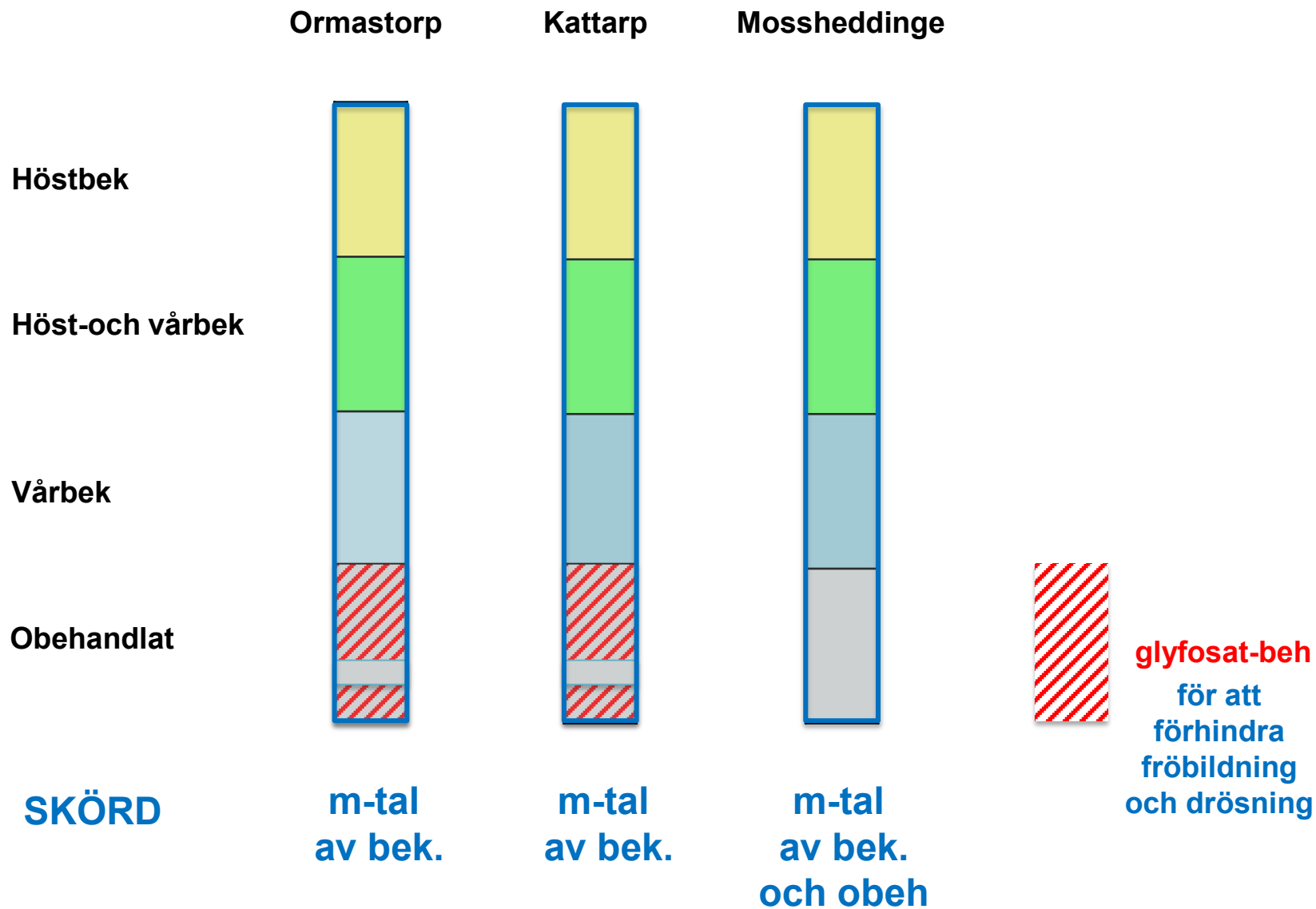
Kemisk ogräsbekämpning och skörd

Kemisk ogräsbekämpning och skörd

Kemisk ogräsbekämpning och skörd

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Resultat

Sådd 21 sep 2013
fågelskador

Ormastorp mars 2014

Sådd 8 sep 2013

Höst bek.

Höst o vår bek.

Vår bek.

Obehandlat

Sådd 8 sep 2013

Ormastorp

Sådd 8 sep 2013
Kranich

Sådd 8 sep 2013
Ellvis

Obehandlat

Ormastorp

Sådd 21 sep 2013

Sådd 8 sep 2013

Obehandlat

Mossheddinge

Sådd 14 sep

Sådd 4 okt

Mossheddinge

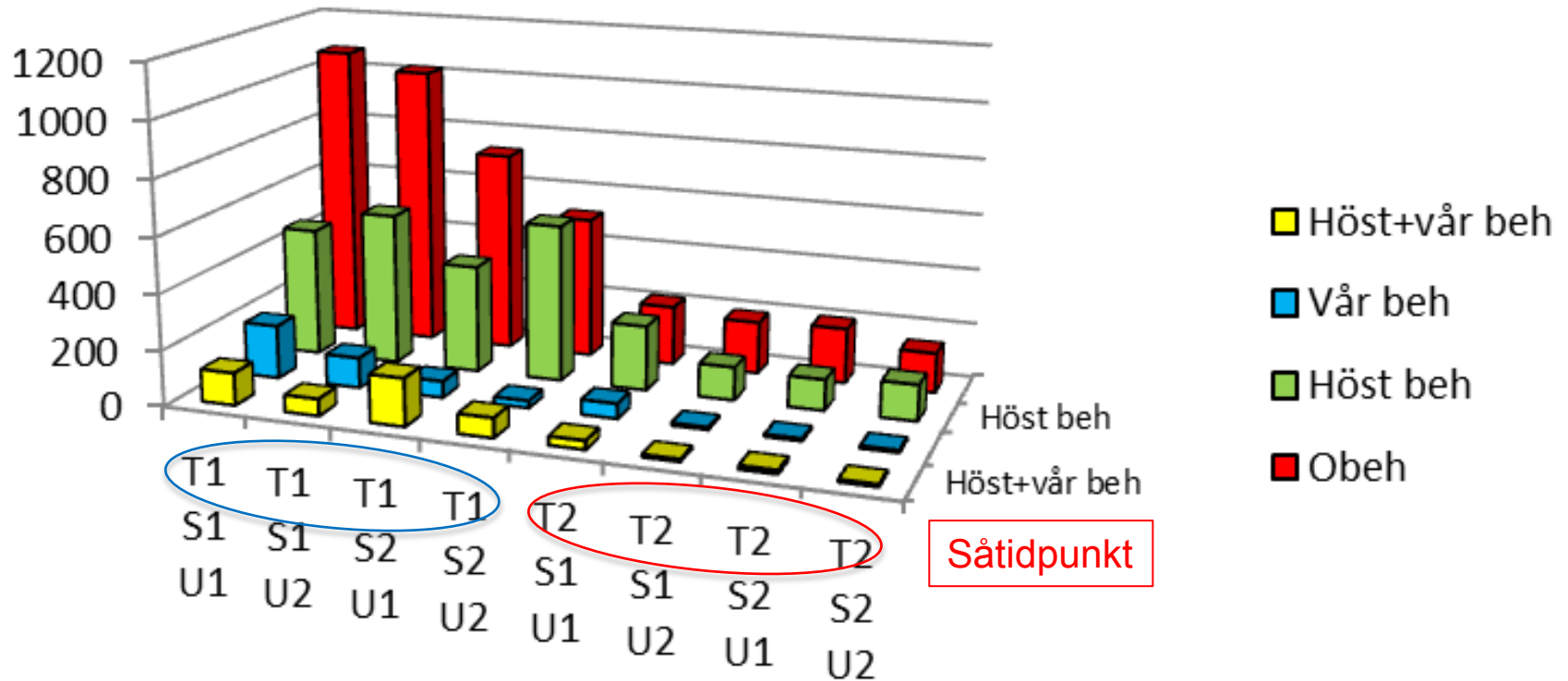
Sadd 14 sep

Mossheddinge

Sadd 4 okt

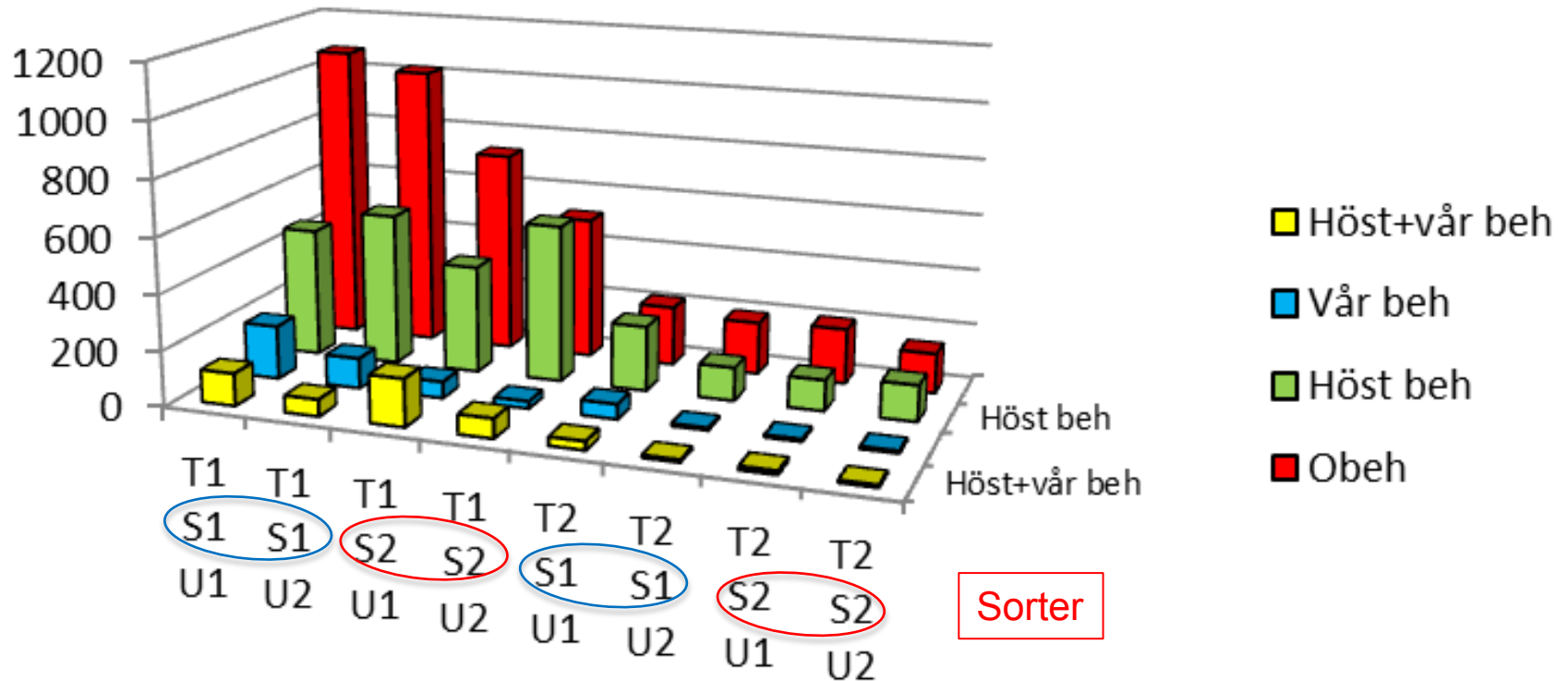
IWM höstvetete **Renkavle vikt g/m²**.

Medeltal 3 försök, början av juni

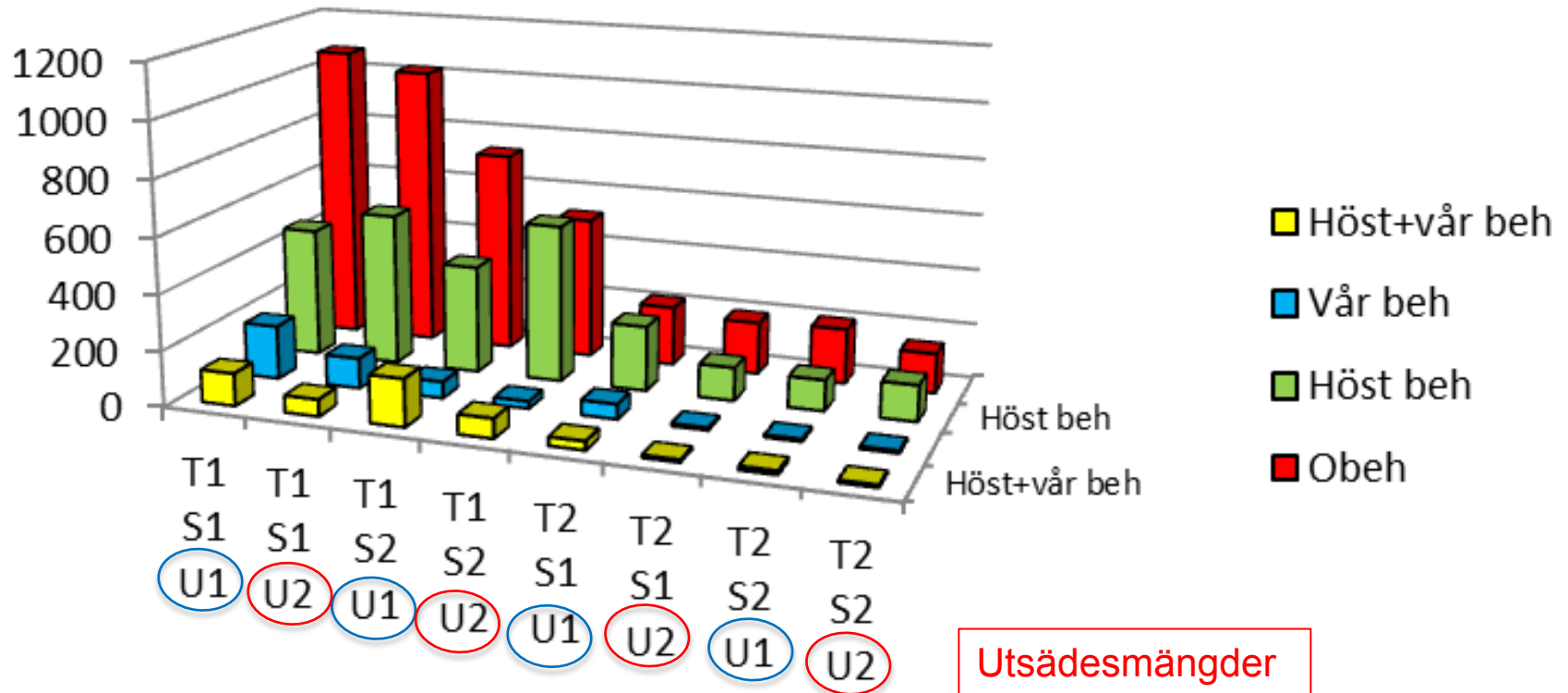
IWM höstvetete **Renkavle vikt g/m²**.

Medeltal 3 försök, början av juni

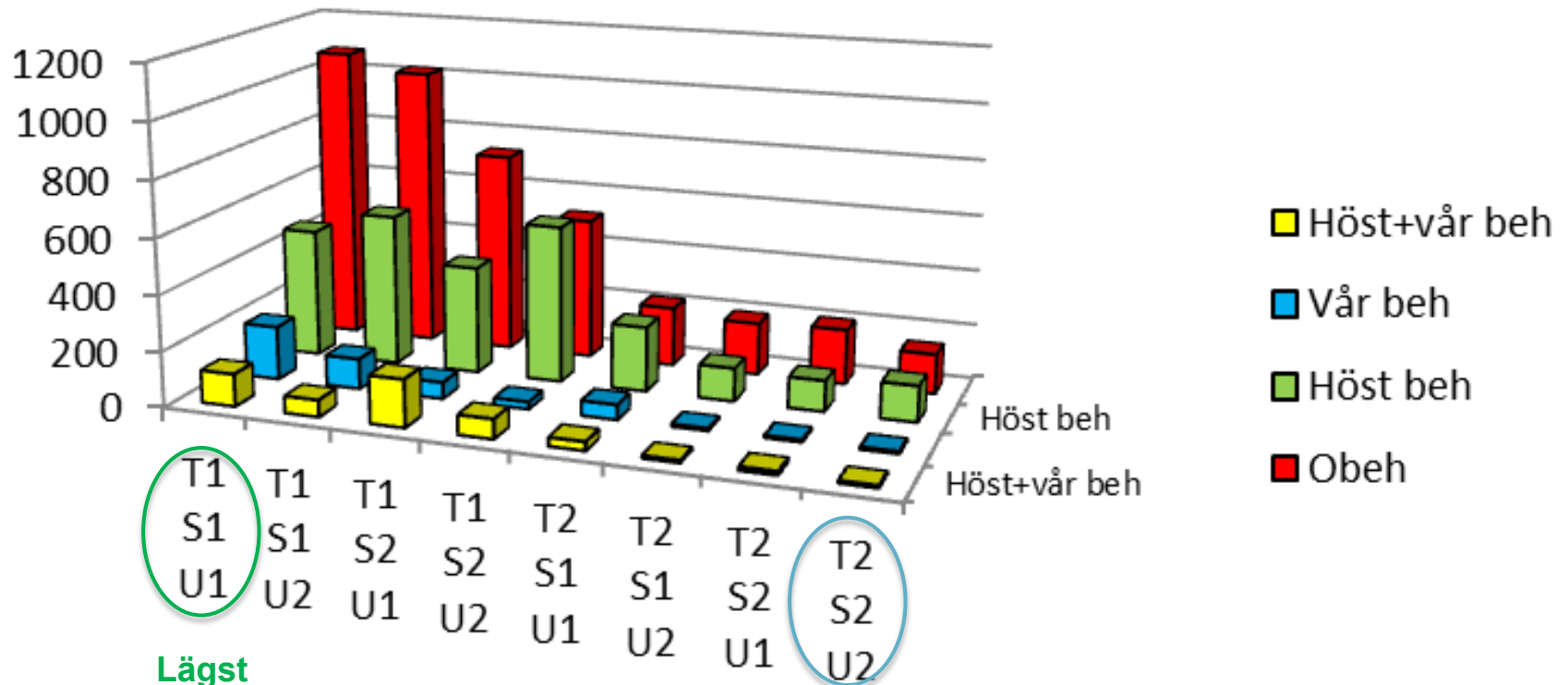
IWM höstveten Renkavle vikt g/m².

Medeltal 3 försök, början av juni

IWM höstveten Renkavle vikt g/m².

Medeltal 3 försök, början av juni

Lägst

Ogräskonkurrens "Potential" Högst

Odlingsåtgärder / faktorer

Såtidpunkt	T1	medeltal av 2 sorter och 2 utsädesmängder
	T2	” ” ”
Sorter	S1	medeltal av 2 såtidpunkter och 2 utsädesmängder
	S2	” ” ”
Bestånd	U1	medeltal av 2 såtidpunkter och 2 sorter
	U2	

Obehandlat
 Höstbekämpat
 Höst- och vårbekämpat
 Vårbekämpat

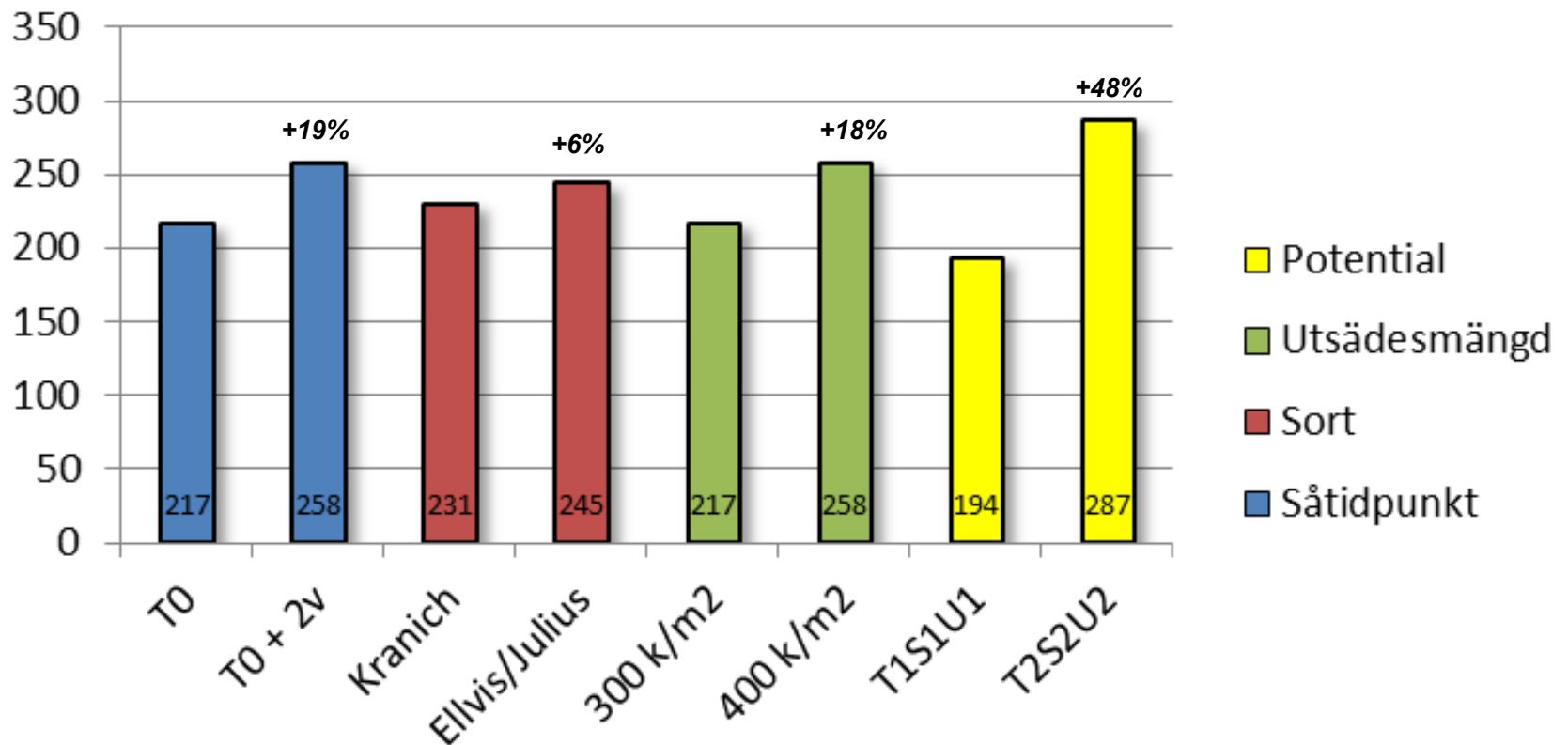
Potential	T1S1U1	Lägsta ogräskonkurrens
	T2S2U2	Högsta ”

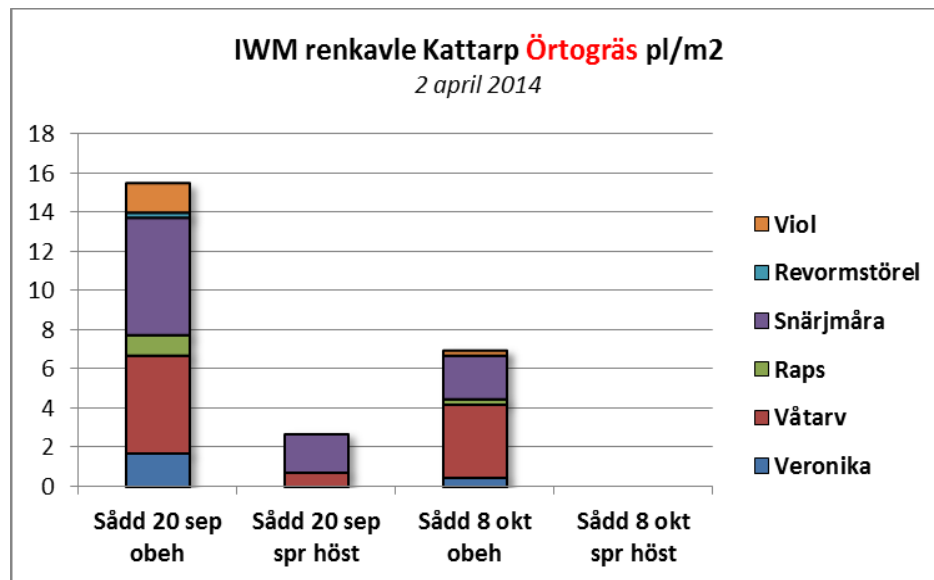
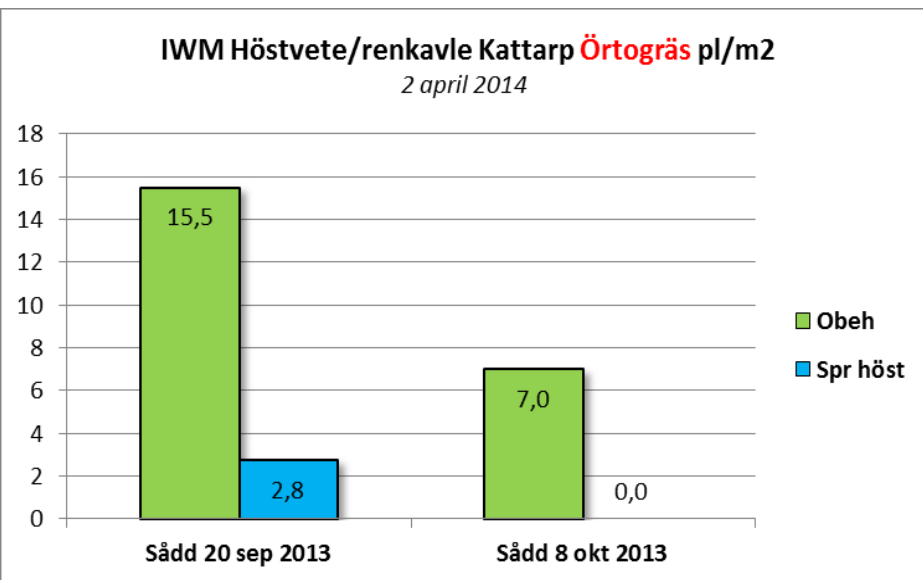
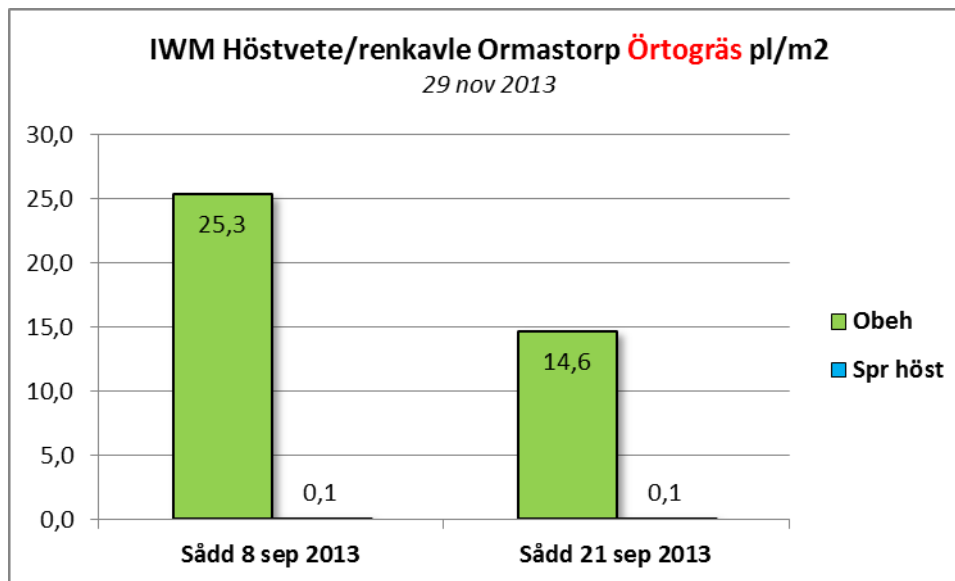
Inverkan av odlingsåtgärder

IWM höstvetete **veteplantor antal pl/m²**. **Obehandlat**

Medeltal av 3 försök, april 2014

Inverkan på örtogräs

21 sep 2013

8 sep 2013

Ormastorp 31 maj 2014

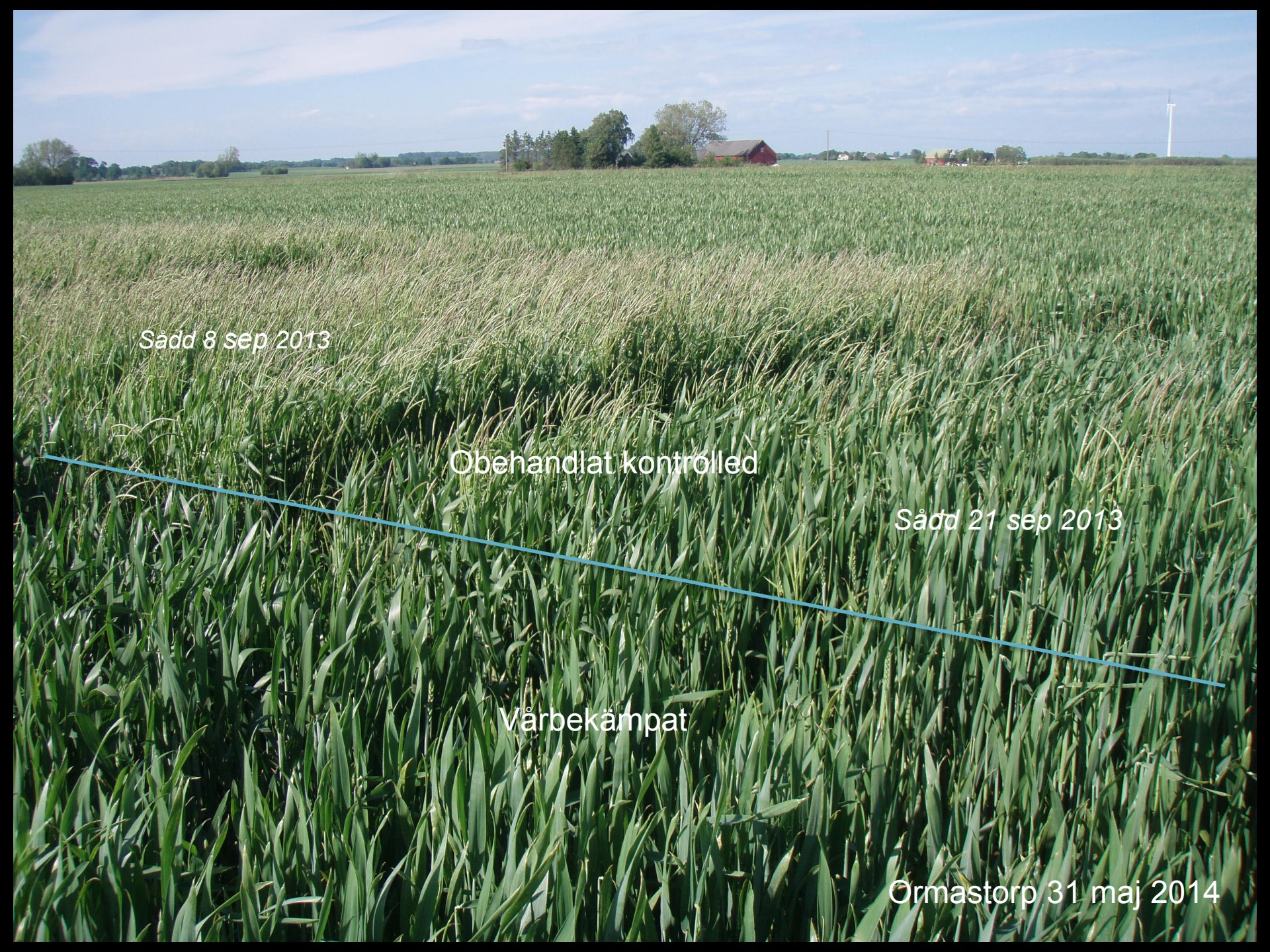
Sådd 8 sep 2013

Obehandlat kontroll

Sådd 21 sep 2013

Vårbekämpat

Ormastorp 31 maj 2014

8 sep 2013

21 sep 2013

Obehandlat kontroll

Vårbekämpat

Ormastorp 31 maj 2014

Obehandlat kontroll

Sådd 8 sep 2013

Sådd 21 sep 2013

Ormastorp 31 maj 2014

Sådd 8 sep 2013

Obehandlat kontroll

Ormastorp 31 maj 2014

Sådd 21 sep 2013

Obehandlat kontroll

Ormastorp 31 maj 2014

Sådd 21 sep 2013

Vårbekämpat led

Ormastorp 31 maj 2014

8 sep 2013

21 sep 2013

Obehandlat kontrollat

Ormastorp 31 maj 2014

Obehandlat kontroll

Ormastorp 31 maj 2014

Obehandlat

Vårbekämpat

Höst- och vårbekämpat

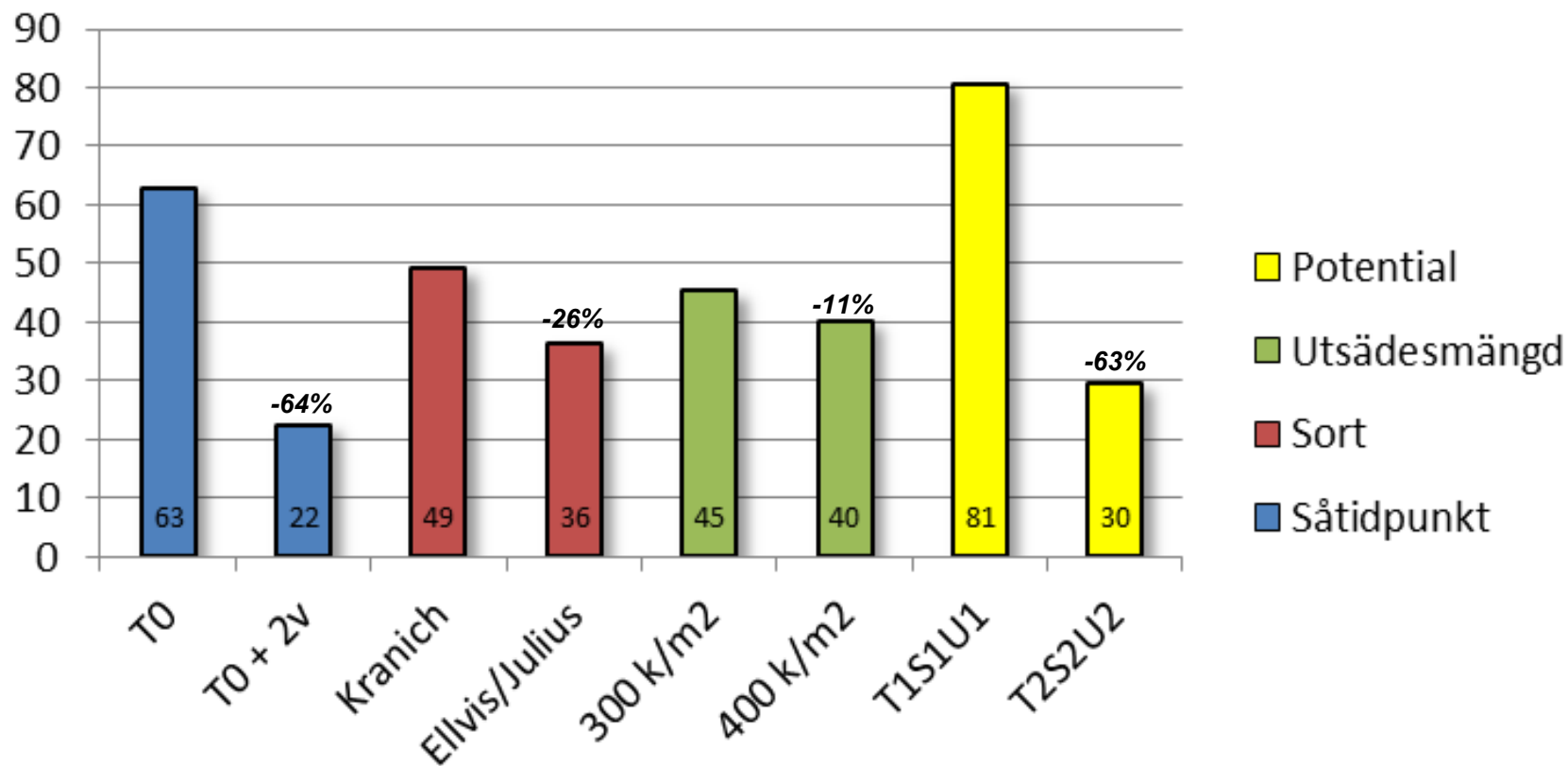
Höstbekämpat

Ormastorp 31 maj 2014

Inverkan av odlingsåtgärder

IWM höstveten renkavle antal pl/m². Obehandlat

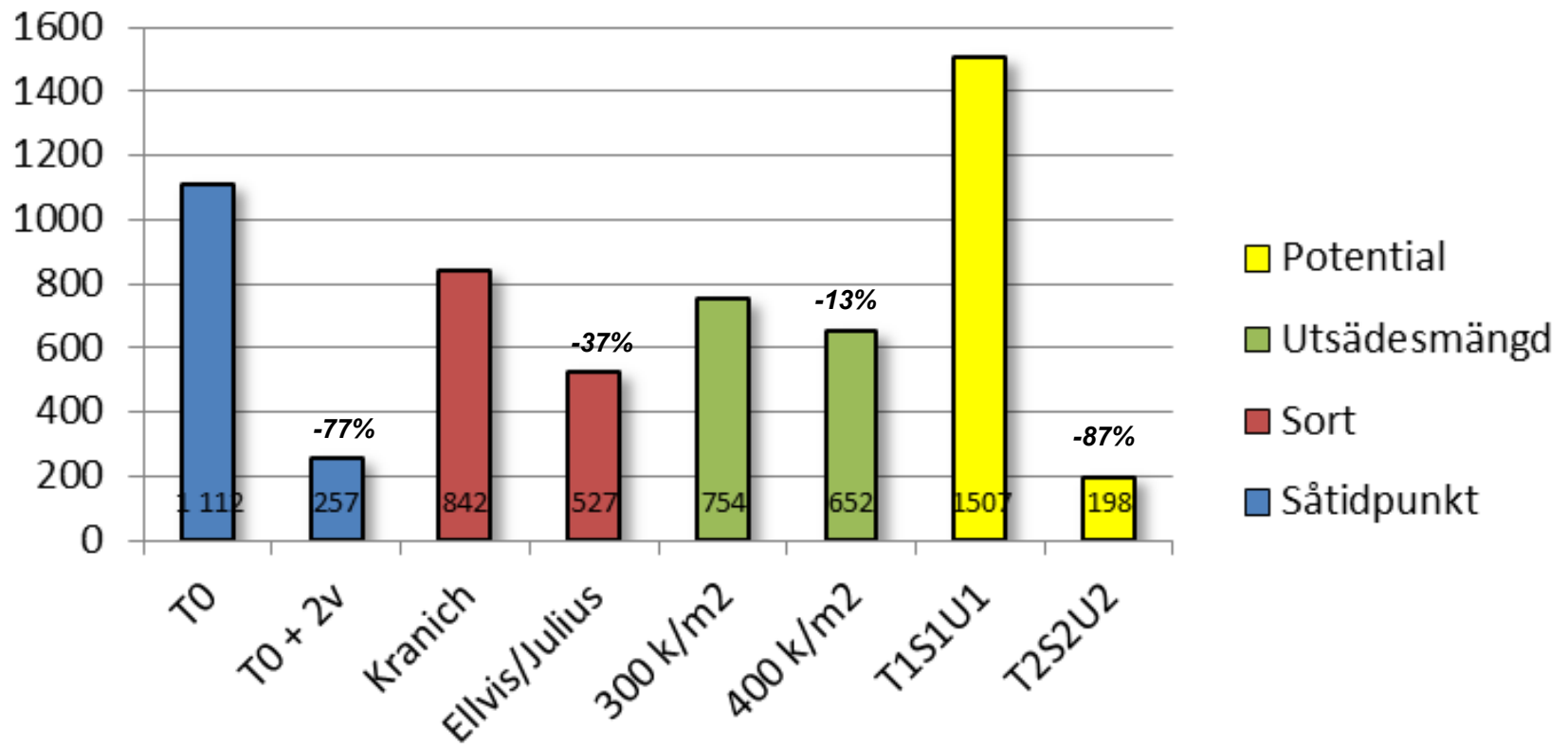
Medeltal av 3 försök, ca 1 juni 2014

Inverkan av odlingsåtgärder

IWM höstveten **renkavle vikt g/m²** **Obehandlat**

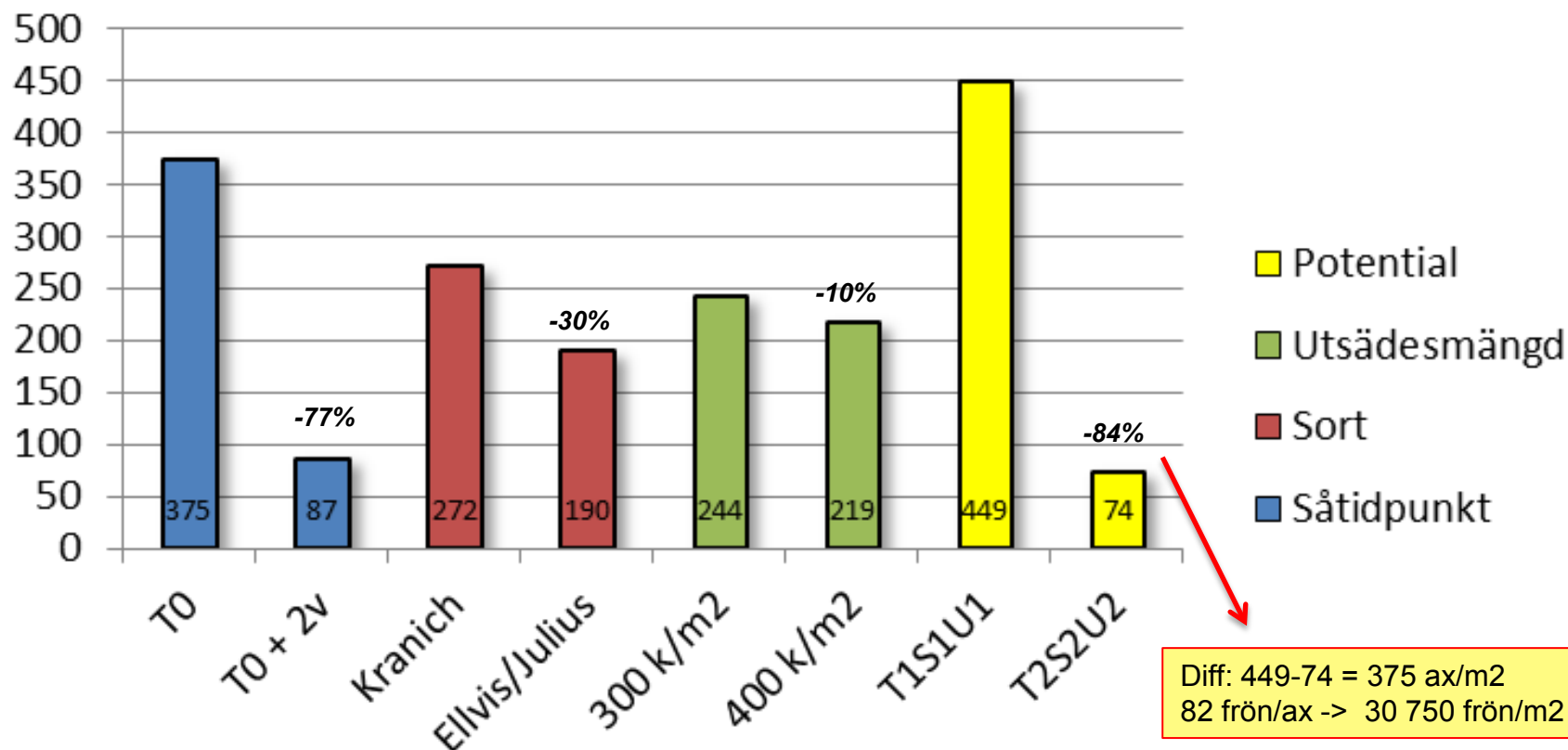
Medeltal av 3 försök ca 1 juni 2014

Inverkan av odlingsåtgärder

IWM höstveten **renkavle ax ax/m²** **Obehandlat**

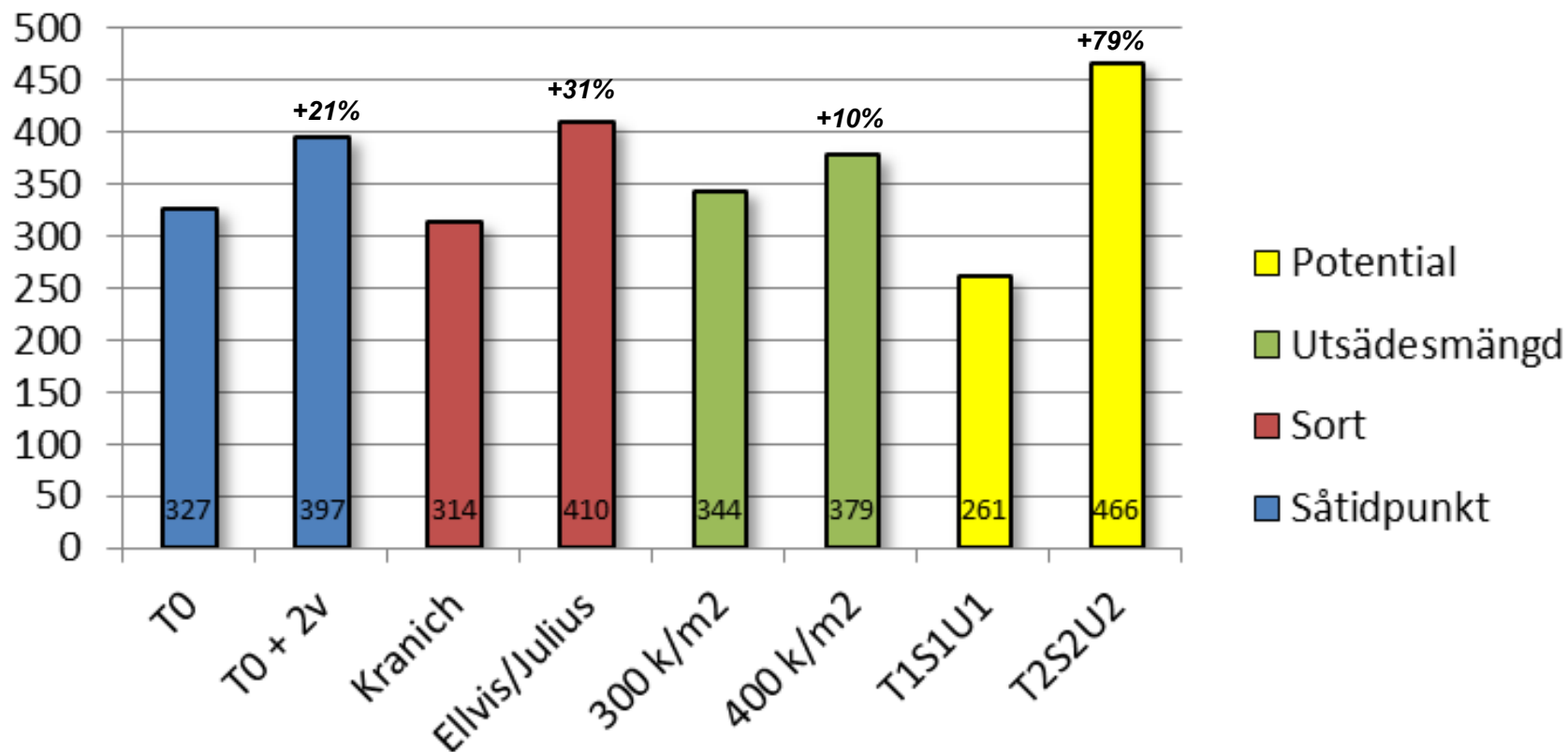
Medeltal av 3 försök ca 1 juni 2014

Inverkan av odlingsåtgärder

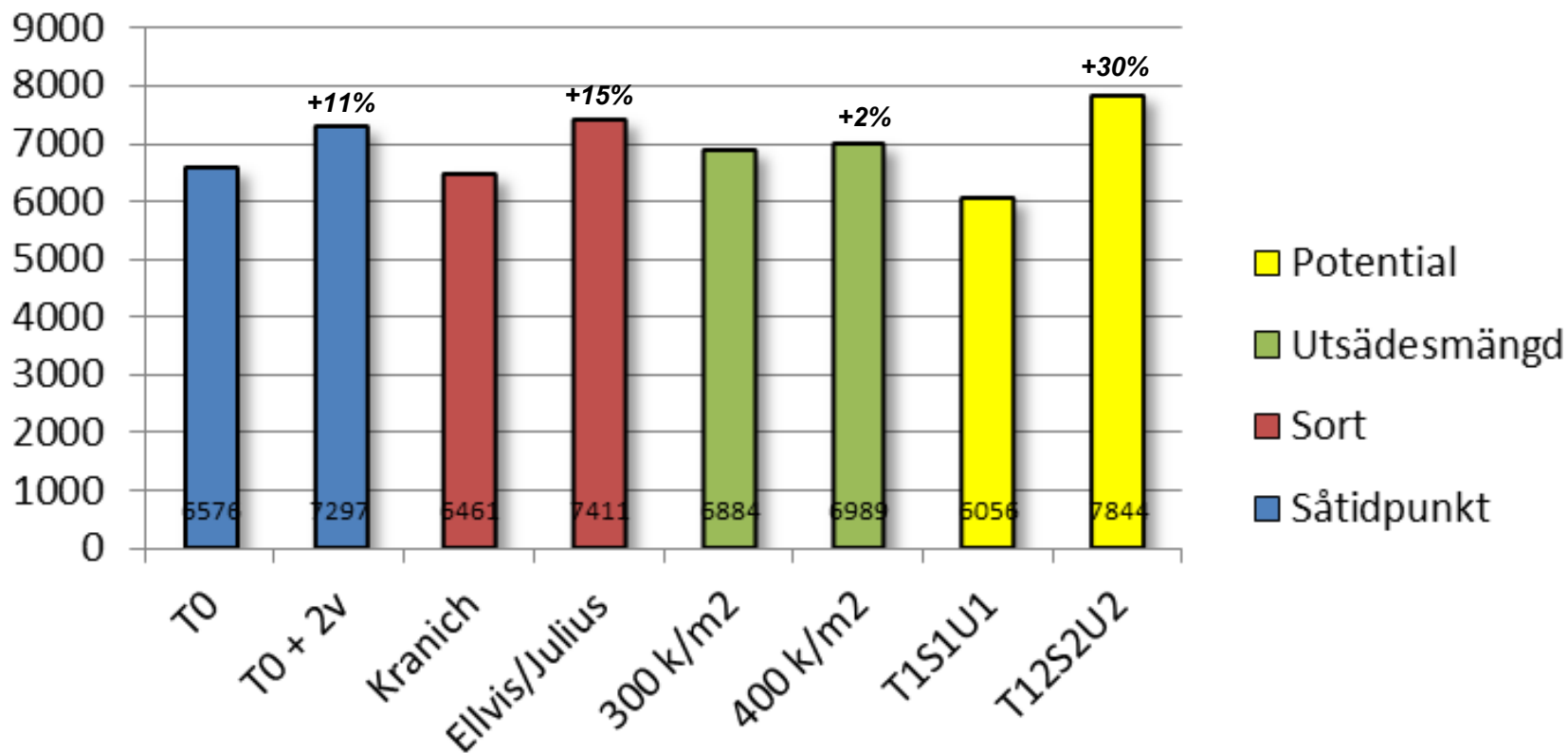
IWM höstvetete **veteax** ax/m² **Obehandlat**

Medeltal av 3 försök ca 1 juni 2014

Inverkan av odlingsåtgärder

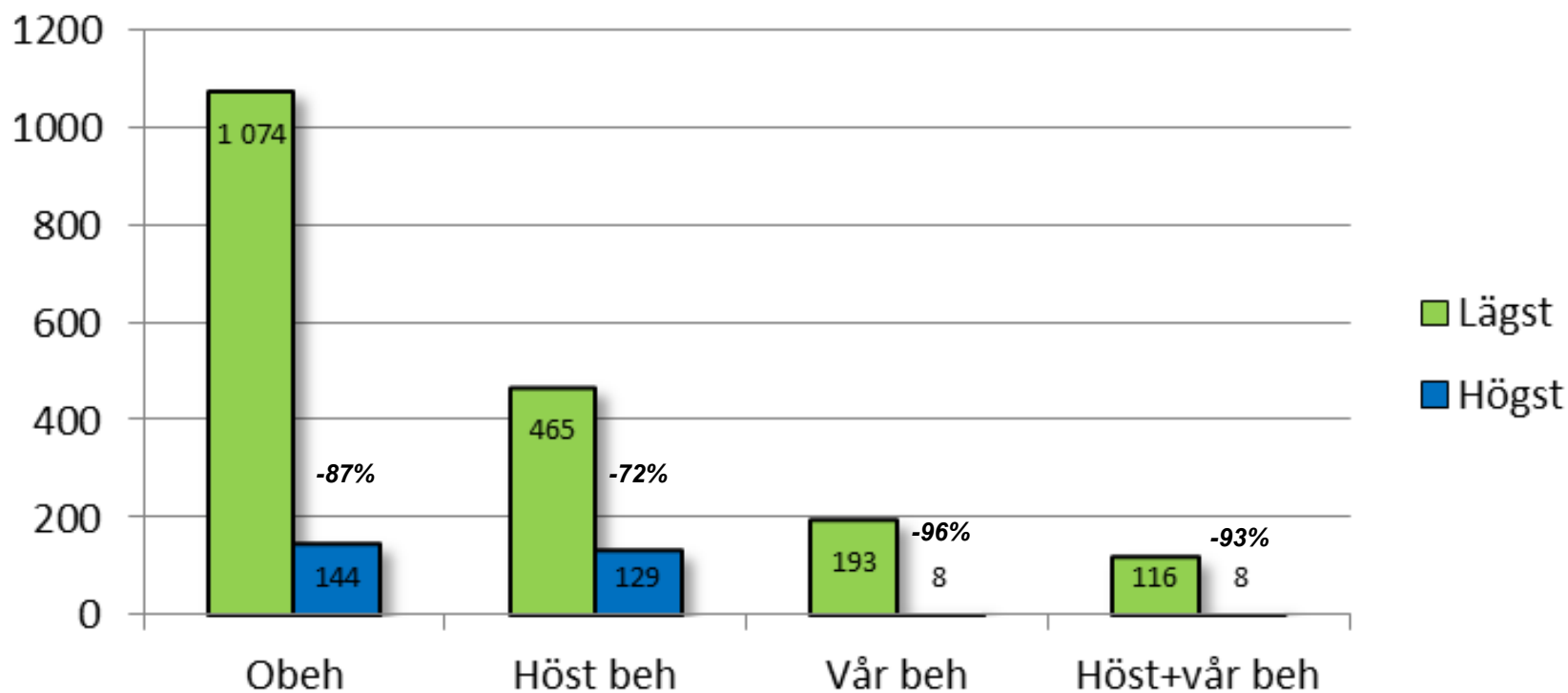
IWM renkavle **Skörd höstvete** (kg/ha) 3 försök
slutet juli början av augusti

Inverkan av kemisk ogräsbekämpning

IWM höstveten **renkavle vikt** g/m² Ogräskonkurrerande åtgärder **lägst** resp **högst**

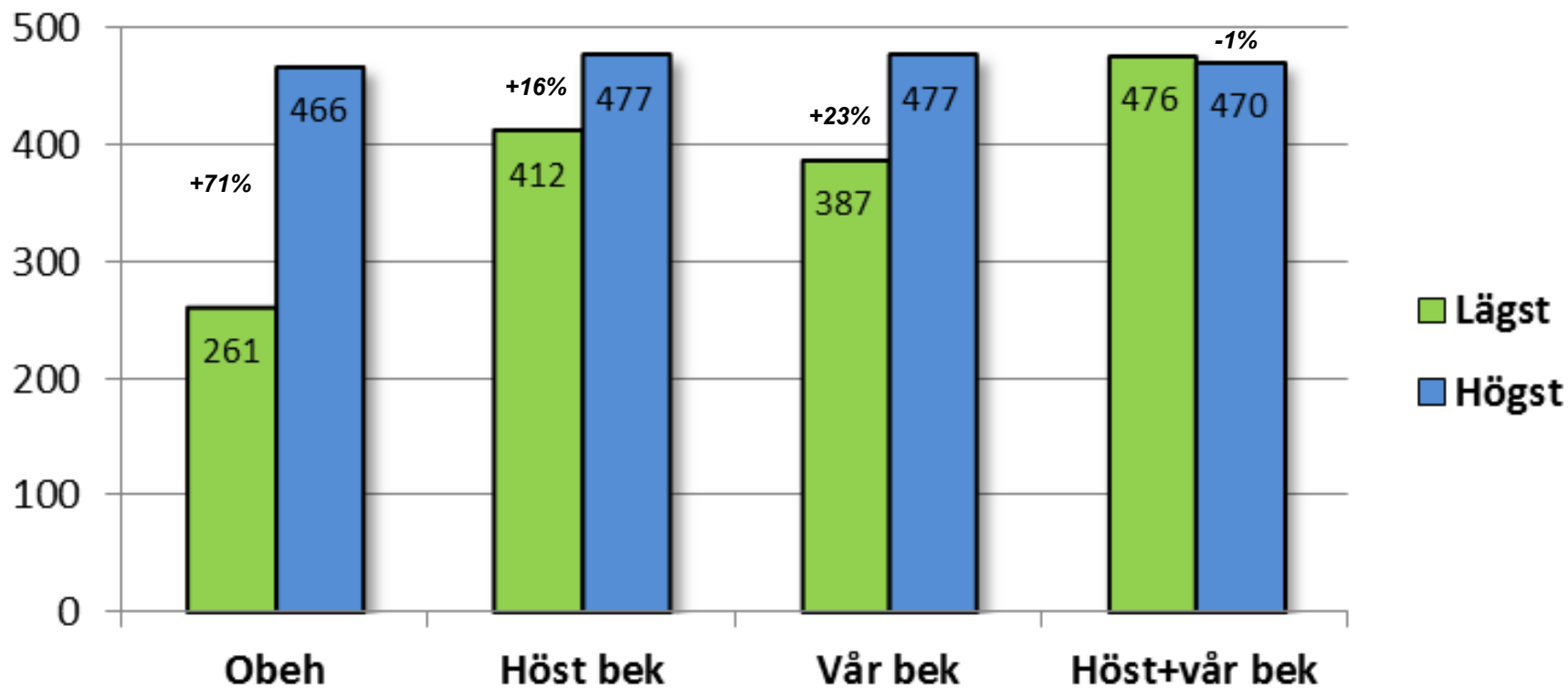
Medeltal av 3 försök ca 1 juni 2014

Inverkan av kemisk ogräsbekämpning

IWM Renkavle, **Höstvete** antal ax/m² Ogräskonkurrerande åtgärder **lägst** resp **högst**

Ormastorp 31 maj 2014

Användning av ogräsmedel kompenserar brist på ogräskonkurrerande odlingsåtgärder
Användning av ogräskonkurrerande odlingsåtgärder möjliggör reducering av ogräsmedel

Tabell 8a: **Renkavle vikt** (g/m²) i början av juni. Medeltal 3 försök.

Led	Ogräsbek Faktor	Obehandlat g/m ²	Höstbekämpat g/m ²	Höst + vårbek. g/m ²	Vårbekämpat g/m ²
A	T1S1U1	1074 a	465 ab	116 a	193 a
B	T1S1U2	1018 ab	449 a	60 a	109 ab
C	T1S2U1	728 abc	388 ab	171 a	59 ab
D	T1S2U2	513 abc	566 ab	70 a	25 ab
E	T2S1U1	215 bc	233 ab	31 a	53 ab
F	T2S1U2	190 c	119 b	8 a	8 b
G	T2S2U1	199 c	111 b	12 a	8 b
H	T2S2U2	144 c	129 b	8 a	8 b

Tabell 8a: **Renkavle vikt** (g/m²) i början av juni. Medeltal 3 försök.

Relativtal 100 = 1074 g/m²

Effekt %

Led	Ogräsbek Faktor	Obehandlat g/m ²	Höstbekämpat g/m ²	Höst + vårbek. g/m ²	Vårbekämpat g/m ²
A	T1S1U1	100 0%	43 -53%	11 -89%	18 -82%
B	T1S1U2	95	51	6	10
C	T1S2U1	68	36	16	5
D	T1S2U2	48	53	7	2
E	T2S1U1	20	22	3	5
F	T2S1U2	18	11	1	1
G	T2S2U1	19	10	1	1
H	T2S2U2	13 -87%	12	1	1 -99,3%

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Diskussion och slutsatser

Effekter av odlingsåtgärder på förekomsten av renkavle och skördefaktorer hos höstvetete i obehandlat kontrollad.

Medeltal av 3 försök 2013-2014

	Renkavle plantantal juni	Renkavle vikt juni	Renkavle axantal juni	Höstvetete plantantal april	Höstvetete axantal juni	Skörd* (variation) juli/aug
Såtid	-65%	-77%	-77%	+19%	+21%	+11% (103-127)
Sort	-27%	-37%	-30%	+6%	+31%	+15% (107-126)
Utsädesmängd	-11%	-14%	-10%	+18%	+10%	+2% (100-102)
"Potential"	-81%	-87%	-83%	+48%	+79%	+30% (112-166)

*Skörd:

2 försök medelvärde av höstbekämpade, höst+vårbekämpade och vårbekämpade delrutor, *Ormastorp och Kattarp*

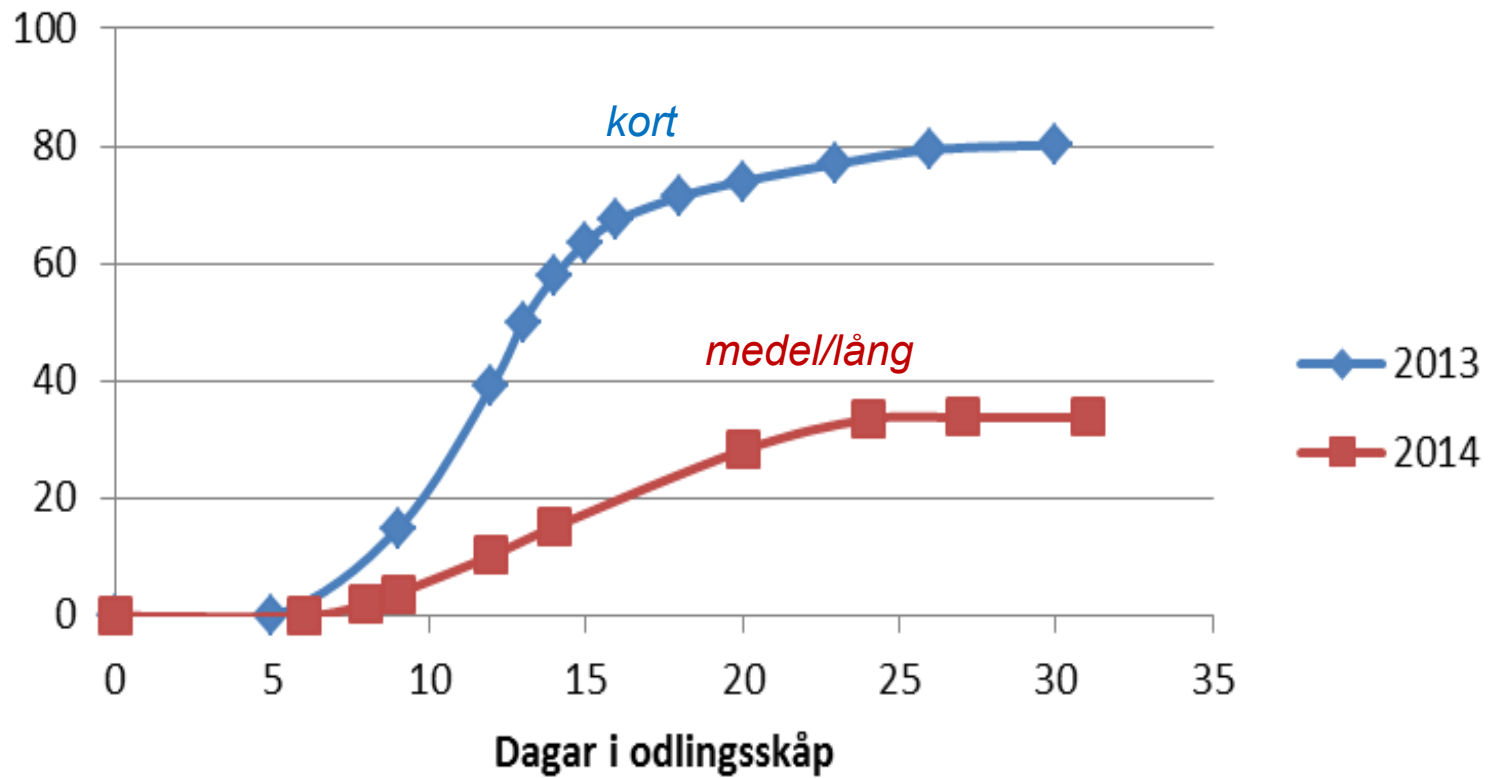
1 försök medelvärde av obehandlade, höstbekämpade, höst+vårbekämpade och vårbekämpade delrutor, *Mossheddinge*

Integrerad bekämpning av renkavle

Odlingsåtgärder stor verkan 2013-1014
Visat på stor "potentialen"

Förklaring?

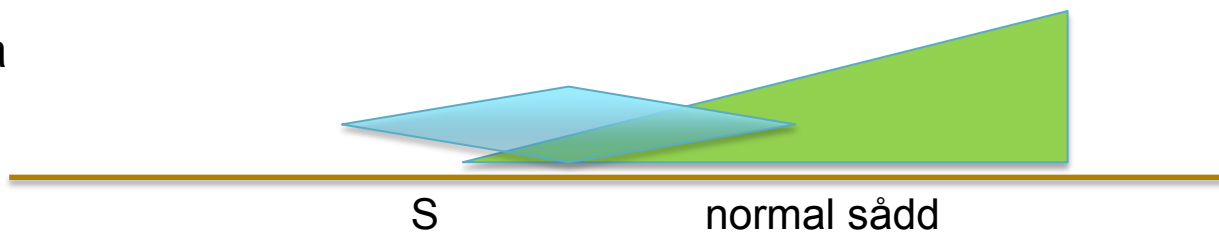
IWM Ormastorp Grobarhet och groningsvila *% grodda frön*

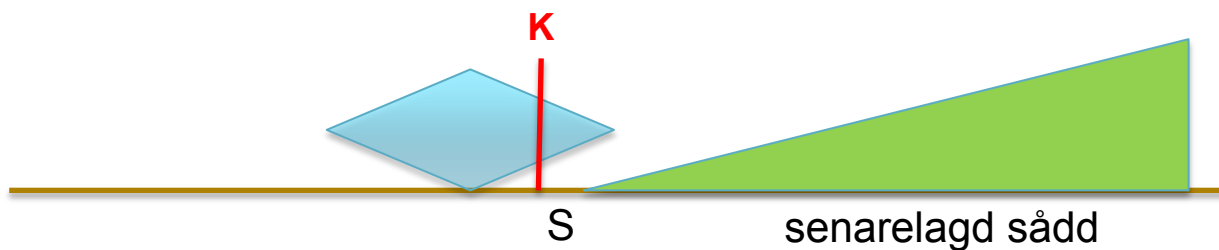
Renkavle - groningsvila - sådd

Groningsvila

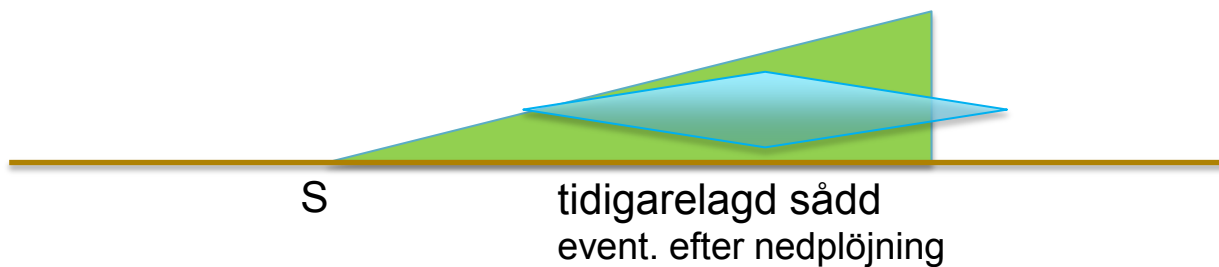
medel

kort

lång

renkavle
uppkomst

höstvete

S = sådd

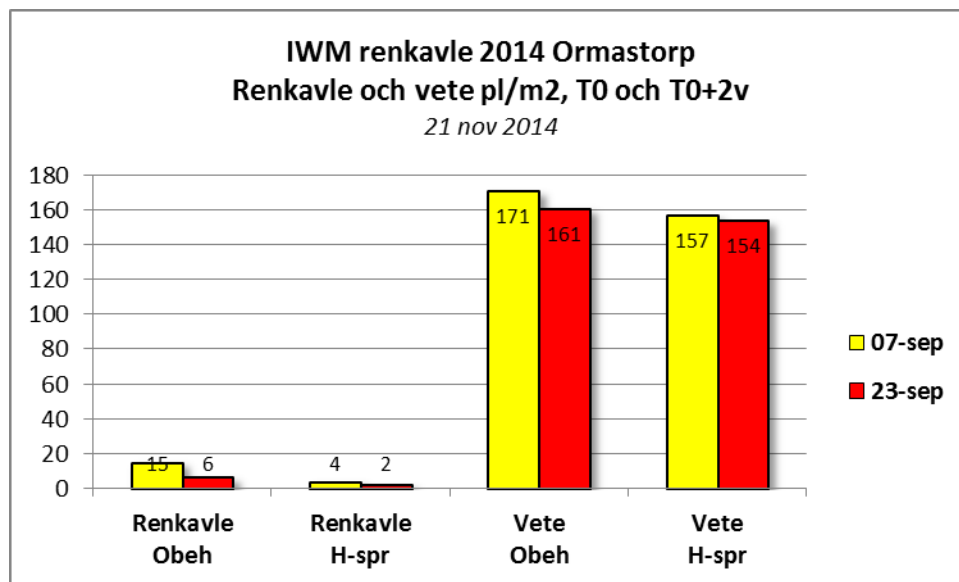
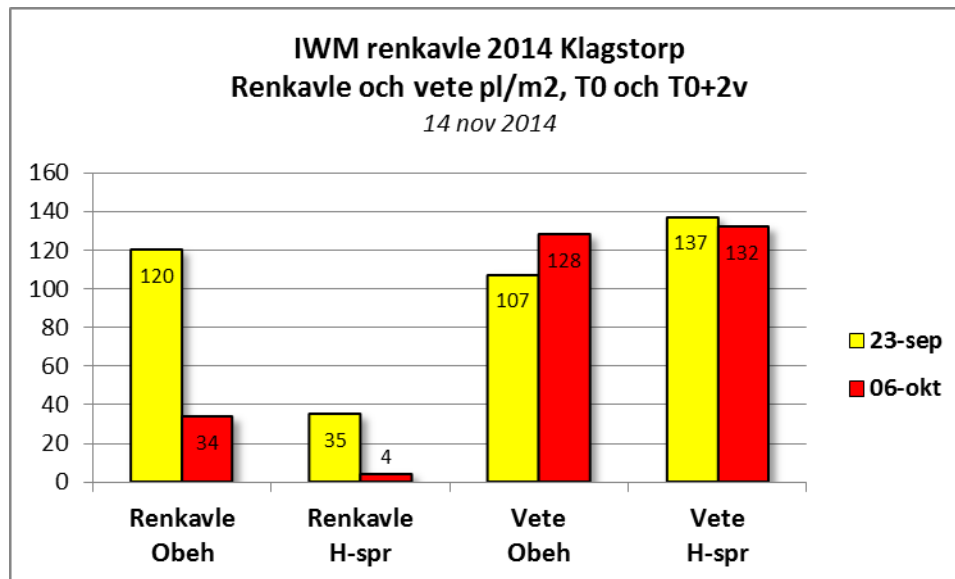
K = kontroll

Försök 2014-2015

Effekter av odlingsåtgärder på förekomsten av renkavle och skördefaktorer hos höstvetete i obehandlat kontrollad.

Medeltal av 3 försök 2013-2014

	Renkavle plantantal juni	Renkavle vikt juni	Renkavle axantal juni	Höstvetete plantantal april	Höstvetete axantal juni	Skörd* (variation) juli/aug
Såtid	-65%	-77%	-77%	+19%	+21%	+11% (103-127)
Sort	-27%	-37%	-30%	+6%	+31%	+15% (107-126)
Utsädesmängd	-11%	-14%	-10%	+18%	+10%	+2% (100-102)
"Potential"	-81%	-87%	-83%	+48%	+79%	+30% (112-166)

*Skörd:

2 försök medelvärde av höstbekämpade, höst+vårbekämpade och vårbekämpade delrutor, *Ormastorp och Kattarp*

1 försök medelvärde av obehandlade, höstbekämpade, höst+vårbekämpade och vårbekämpade delrutor, *Mossheddinge*

Bekämpning av renkavle (*Alopecurus myosuroides* Huds.) genom olika integrerade odlingsåtgärder

SLUTSATSER

Odlingsåtgärder kan ha betydande inverkan

Såtidpunkten stor effekt 2013-2014

Groningsvilan – verktyg för odlingsåtgärder/såtidpunkt
jordart kan vara begränsande

Utsädesmängden mindre inverkan

Sortval viktigt – ökad kunskap om sorters ogräskonkurrerande
egenskaper önskvärd

Kemisk bekämpning utjämnar effekterna av odlingsåtgärderna

Odlingsåtgärder minskar beroendet av kemisk bekämpning
viktigt för att motverka herbicidresisten

Kombinationer av åtgärder ger högre, säkrare och mera hållbar verkan

Fortsättning

Försök 2014-2016 – årsvariationer

Andra gräsogräs - åkerven

Tack!

Frågor?

